

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

з проведення дистанційних засідань
колегіальних органів місцевого
самоврядування під час карантину,
пов'язаного із коронавірусною
хворобою (COVID-19)

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

**з проведення дистанційних засідань
колегіальних органів місцевого самовря-
дування під час карантину, пов'язаного
із коронавірусною хворобою (COVID-19)**

Підготовлено:

Слобожан Олександр Володимирович

виконавчий директор ВАОМС «Асоціація міст України»,
кандидат наук з державного управління.

Мягкоход Володимир Михайлович

директор Центрального офісу впровадження децентралізаційної
реформи ВАОМС «Асоціація міст України».

Станом на 6 квітня 2020 року.

Вступ	4
1. Правові засади проведення дистанційних засідань колегіальних органів місцевого самоврядування	6
1.1. Загальні положення	6
1.2. Тимчасовий порядок проведення дистанційних засідань ..	8
1.3. Підготовка порядку денного дистанційних засідань	10
1.4. Підготовка проектів рішень на дистанційні засідання ...	10
1.5. Скликання сесії	12
1.6. Проведення дистанційних засідань	13
1.7. Протоколи та рішення	15
1.8. Дистанційні засідання постійних комісій ради та виконкомів	15
2. Організація проведення дистанційних засідань колегіальних органів місцевого самоврядування	16
2.1. Загальні питання	16
2.2. Технічне забезпечення проведення дистанційних засідань	16
2.3. Підготовчі заходи	17
2.4. Проведення дистанційних засідань	18
Додаток. Зразок тимчасового порядку / змін до регламенту міської ради	22

Поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) – це виклик, який потребує належного реагування органів місцевого самоврядування. Саме на органах місцевого самоврядування лежать основні обов'язки із безпосереднього забезпечення життєдіяльності сіл, селищ, міст з питань карантинних заходів, охорони здоров'я, надання комунальних послуг, транспортного зв'язку, соціального обслуговування тощо.

Для вирішення багатьох з вказаних важливих завдань необхідні рішення колегіальних органів місцевого самоврядування – сільських, селищних, міських, районних у місті, районних, обласних рад, їх постійних комісій, виконавчих комітетів сільських, селищних, міських, районних у місті рад. Очевидно, що в умовах карантину традиційні засідання можуть не відбутися через відсутність кворуму як з об'єктивних, так і суб'єктивних причин, а також із-за необхідності порушення для цього умов карантину (одночасне знаходження поруч великої кількості людей, порушення самоізоляції/обсервації).

Сучасні технології надають широкі можливості для віддаленого (дистанційного) проведення заходів шляхом відео та аудіо-конференцій у мережі Інтернет. Однак на сьогодні такі формати проведення заходів ще не набули широкого поширення в органах місцевого самоврядування, але нові обставини є потужним поштовхом до освоєння нових технологій та форматів роботи.

Законодавство не містить норм, які б забороняли колегіальним органам місцевого самоврядування проводити дистанційні засідання у звичайних обставинах. Проте відсутність будь-яких правових норм, практики та гострої потреби не сприяли впровадженню такої форми роботи. Тому, для усунення регуляторних процедур, які суттєво уповільнюють прийняття рішень, Асоціація міст України в рамках Проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС) розробила пропозиції щодо тимчасового правового врегулювання цих питань у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Ці пропозиції були враховані у пункті 44 розділу 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30 березня 2020 року № 540-ІХ, що набув чинності 2 квітня 2020 року.

Законодавчі новели та практика їх застосування стануть підґрунтям для подальшого вдосконалення правового регулювання дистанційних засідань. У подальшому дистанційні засідання можуть стати постійною альтернативою традиційним засіданням і у звичайних обставинах.

Цей посібник був створений в рамках проекту USAID «Програма ефективною та відповідальною політики (U-RAP)».

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАСІДАНЬ КОЛЕГІАЛЬНИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1. Загальні положення

На дистанційні засідання під час карантину, пов'язаного із коронавірусною хворобою (COVID-19), поширюється загальний порядок проведення сесій місцевих рад за винятком випадків, прямо застережених у пункті 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Загальний порядок проведення сесій місцевих рад визначається статтями 46 «Сесія ради», 47 «Постійні комісії ради», 49 «Депутат ради», 59 «Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування», 59-1 «Конфлікт інтересів» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статі 18 «Обов'язки депутата місцевої ради у раді та її органах», 19 «Права депутата місцевої ради у раді та її органах», 20 «Участь депутата в сесіях місцевої ради та засіданнях її органів» Закону України «Про статус депутатів місцевих рад».

Також у своїй діяльності органи місцевого самоврядування повинні враховувати положення підпункту 7 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року №211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2020 року №255. Вказане положення передбачає загальну заборону на проведення під час карантину всіх масових (культурних, розважальних, спортивних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів. Однак вказаною постановою передбачено виняток з цієї заборони для заходів, необхідних для забезпечення роботи органів місцевого самоврядування за умови забезпечення учасників засобами індивідуального захисту, зокрема, респіраторами або захисними масками, у тому числі виготовленими самостійно, а також дотримання відповідних санітарних та протиепідемічних заходів.

Тобто під час карантину колегіальні органи місцевого самоврядування, виходячи із місцевих умов, можуть проводити:

- засідання, які потребують фізичної присутності членів такого колегіального органу та запрошених осіб, із максимальним дотриманням протиепідеміологічних заходів (використання засобів захисту та дезінфекції, проведення засідань на відкритому повітрі, дотримання безпечної відстані, створення умов для трансляції засідання для інших зацікавлених осіб, які самоізолювалися тощо);
- засідання в режимі відеоконференції або аудіоконференції (дистанційне засідання).

Місцеві ради можуть також передбачити у регламенті ради можливість участі у пленарному засіданні у режимі відео або аудіо зв'язку за заявами окремих депутатів, які перебувають у самоізоляції/на обсервації/на лікуванні/вимушено не можуть прибути. Проте варто враховувати, що якщо фізично на засідання з'явилося менше половини депутатів від загального складу ради, то необхідно проводити дистанційне засідання.

Під час карантину колегіальні органи місцевого самоврядування, виходячи із місцевих умов, можуть проводити як засідання, що потребують фізичної присутності із максимальним дотриманням протиепідеміологічних заходів, так і дистанційні засідання.

Місцеві ради проводять свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради, а також засідань постійних комісій ради. Сесії сільської, селищної, міської ради скликаються сільським, селищним, міським головою, сесії районної у місті, районної, обласної ради - головою відповідної ради. Це передбачено частинами першою, четвертою статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». У випадках, передбачених частинами шостою, дев'ятою статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сесія скликається секретарем сільської, селищної, міської ради; заступником голови районної у місті, районної, обласної ради, депутатами відповідної ради, постійною комісією ради.

Тому для проведення як звичайних пленарних засідань, так і дистанційних засідань ради, її постійних комісій необхідно скликати сесію ради.

1.2. Тимчасовий порядок проведення дистанційних засідань.

Дистанційні засідання будуть проводитися під час карантину, пов'язаного із коронавірусною хворобою (COVID-19). Це суттєво ускладнює встановлення порядку їх проведення у регламентах місцевих рад та положеннях про постійні комісії. З огляду на винятковість таких обставин, підпунктом 2 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» посадовим особам, які скликають сесії місцевих рад, надано право самостійно визначати тимчасовий порядок проведення дистанційних засідань на період до внесення змін у відповідний регламент чи положення (далі – тимчасовий порядок).

Підпунктами 1, 3, 5 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» порядок проведення дистанційних засідань (тимчасовий порядок, регламент) повинен забезпечувати:

- порядок підготовки та проведення, форму дистанційних засідань місцевої ради, її постійних комісій;
- можливість реалізації прав депутатів місцевих рад;
- ідентифікацію осіб, які беруть участь у засіданні місцевої ради, її постійних комісій;
- встановлення та фіксацію результатів голосування стосовно кожного питання;
- можливість відкритого доступу до трансляції дистанційного засідання місцевої ради засобами електронного зв'язку.

Зразок типового порядку додається до цього посібника. При використанні вказаного зразка необхідно враховувати значну варіативність технічного та програмного забезпечення для проведення відео та аудіо конференцій, велику відмінність у технічних та організаційних можливостях органів місцевого самоврядування, недостатність практичного досвіду. У розділі 2 цього посібника будуть розглянуті організаційні питання проведення дистанційних засідань у різних формах. В залежності від обраної форми необхідно сформулювати власний тимчасовий порядок, який легко може бути в подальшому перенесений у регламент ради.

Відповідно до частин п'ятої, восьмої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»: такі тимчасові порядки затверджуються розпорядженнями сільських, селищних, міських голів, голів районних у місті, районних, обласних рад; такі розпорядження є актами нормативно-правового характеру і набувають чинності з дня їх офіційного оприлюднення, якщо органом чи посадовою особою не встановлено пізніший строк введення цих актів у дію.

Посадовим особам, які скликають сесії місцевих рад, надано право самостійно визначати тимчасовий порядок проведення дистанційних засідань на період до внесення змін у відповідний регламент чи положення. Розпорядження про затвердження такого тимчасового порядку потребує обов'язкового оприлюднення.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 26, пункту 5 частини першої статті 43, частини п'ятнадцятої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»: порядок скликання чергової та позачергової сесії ради, призначення пленарних засідань ради, підготовки і розгляду питань на пленарних засіданнях, прийняття рішень ради про затвердження порядку денного сесії та з інших процедурних питань, а також порядок роботи сесії визначаються регламентом ради; затвердження регламенту ради здійснюється виключно на пленарних засіданнях місцевих рад. Тому питання внесення змін до регламенту ради щодо проведення дистанційних засідань доцільно визначити першим у порядку денному найближчої сесії. Проект відповідних змін до регламенту може бути сформульований як окремий особливий розділ регламенту, текст якого повторюватиме положення тимчасового порядку (зразок додається). І лише у разі неможливості прийняти рішення з цього питання рада може і надалі використовувати тимчасовий порядок.

Питання внесення змін до регламенту ради щодо проведення дистанційних засідань доцільно визначити першим у порядку денному найближчої сесії.

1.3. Підготовка порядку денного дистанційних засідань

Підпунктом 4 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до порядку денного дистанційних засідань можуть включатися виключно питання невідкладного внесення змін до місцевого бюджету, інших питань, щодо невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій або якнайшвидша ліквідація особливо тяжких надзвичайних ситуацій, спричинених спалахами епідемій та пандемій чи реалізації повноважень, пов'язаних з такими обставинами, процедурні питання. З огляду на вказану вимогу, доцільно передбачити у мотивувальній частині проекту рішення та у супровідних документах обґрунтування, пов'язане з вказаними обставинами. Також наявність карантину та вказаний припис закону є обставиною, що дозволяє відступати від строків розгляду інших питань, визначених законодавством.

На час карантину перелік питань, які можуть бути внесені на дистанційні засідання, є суттєво обмеженим. Це дозволяє відступати від строків розгляду інших питань, визначених законодавством.

1.4. Підготовка проектів рішень на дистанційні засідання

Підпунктом 6 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що на проекти рішень, рішення органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, що передбачені пунктом 11-1 Прикінцевих та перехідних положень, не поширюються вимоги Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», частини третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Це стосується виключно питань, передбачених підпунктом 4 вказаного пункту 11-1, які стосуються лише невідкладних питань, пов'язаних з:

- ліквідацією будь-яких надзвичайних ситуацій, які виникають під час карантину, відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 року №368;
- ліквідацією надзвичайної ситуації, спричиненої коронавірусною хворобою (COVID-19).

Це означає, що проекти рішень, які плануються до розгляду на дистанційних засіданнях в період карантину, розпорядження про затвердження тимчасового порядку проведення дистанційних засідань, розробляються та вносяться на розгляд:

- без внесення змін до плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, підготовки аналізу регуляторного впливу, оприлюднення проектів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій, підготовки експертного висновку постійної комісії щодо регуляторного впливу проекту, отримання пропозицій Державної регуляторної служби тощо;
- без дотримання мінімального строку 20 робочих днів для оприлюднення проектів рішень, розпоряджень, що передбачений частиною третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- без проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги з боку Антимонопольного комітету України відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Вказані винятки дозволяють максимально пришвидшити розроблення та розгляд проектів рішень, розпоряджень з життєво важливих питань в умовах карантину.

Проте потрібно враховувати, що на вказані проекти рішень не поширюються лише вимоги Закону України «Про доступ до публічної інформації» про строк їх оприлюднення, а сам обов'язок їх оприлюднювати залишається відповідно до пункту 2 частини першої статті 15 вказаного Закону. Тому такі проекти необхідно оприлюднити якомога раніше але не пізніше їх надсилання депутатам міської ради.

Проекти рішень необхідно оприлюднювати відповідно до пункту 2 частини першої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» не пізніше дня їх надсилання депутатам міської ради.

При підготовці проектів рішень в умовах карантину необхідно максимально використовувати можливості дистанційної форми роботи посадових осіб місцевого самоврядування.

1.5. Скликання сесії

Рішення про скликання сесії ради доводиться до відома депутатів і населення не пізніше, ніж за 10 днів до сесії, а у виняткових випадках – не пізніше, ніж за день до сесії із зазначенням часу скликання, місця проведення та питань, які передбачається внести на розгляд ради (частина десята статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Відповідно до підпункту 5 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення про дистанційне засідання доводиться до відома депутатів і населення не пізніше, ніж за 24 години до його початку із зазначенням порядку денного та порядку відкритого доступу до трансляції дистанційного засідання місцевої ради. Рішення про дистанційне засідання розміщується на офіційному веб-сайті ради з одночасним направленням цієї інформації та проектів актів з супровідними документами на офіційну електронну адресу кожного депутата. Доцільність проведення саме дистанційних засідань визначається посадовою особою, яка має право скликати сесії місцевої ради, виходячи з місцевих умов.

Доцільність проведення дистанційних засідань визначається посадовою особою, яка має право скликати сесії місцевої ради, виходячи з місцевих умов.

Тобто для належного проведення дистанційних засідань необхідно одночасно та узгоджено здійснити такі заходи:

- оприлюднити розпорядження про затвердження тимчасового

порядку проведення дистанційних засідань у встановленому порядку;

- оприлюднити оголошення про скликання сесії місцевої ради у встановленому порядку;
- оприлюднити оголошення про дистанційне засідання на офіційному веб-сайті ради;
- направити оголошення про дистанційне засідання та проекти актів з супровідними документами на офіційну електронну адресу кожного депутата та одночасно оприлюднити відповідні проекти актів на офіційному сайті як публічну інформацію.

1.6. Проведення дистанційних засідань

Відповідно до частини дванадцятої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сесія ради є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради. Тобто відповідна кількість депутатів повинна бути одночасно приєднана до відеоконференції або аудіоконференції і мати можливість взаємодіяти із іншими депутатами.

Відповідно до частини тринадцятої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пропозиції щодо питань на розгляд ради можуть вноситися сільським, селищним, міським головою, постійними комісіями, депутатами, виконавчим комітетом ради, головою місцевої державної адміністрації, головою районної, обласної ради. В умовах дистанційних засідань повинно бути забезпечено можливість надсилання письмових пропозицій електронними каналами зв'язку, а також наступне надсилання таких документів іншим учасникам засідання.

Відповідно до частини шостої статті 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частини першої статті 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», депутат має право ухвального голосу з усіх питань, які розглядаються на сесіях ради. Вказане право повинно бути забезпечено в однозначний та не суперечливий спосіб (детальніше у розділі 2 цього посібника).

Крім вказаних прав, відповідно до частини другої статті 19

Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», підпунктів 3, 4 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», на дистанційних засіданнях місцевої ради депутат місцевої ради зберігає всі свої права з урахуванням обмежень, передбачених для дистанційних засідань – виключно розгляд невідкладних змін до місцевого бюджету, інші питання щодо невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій або якнайшвидшої ліквідації особливо тяжких надзвичайних ситуацій, спричинених епідеміями та пандеміями.

Відповідно до частин другої, третьої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», рішення ради приймається на її пленарному засіданні після обговорення більшістю депутатів від загального складу ради, крім випадків, передбачених вказаним Законом. На дистанційних засіданнях рішення ради приймаються лише відкритим поіменним голосуванням з огляду на підпункт 1 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

При проведенні дистанційного засідання повинна враховуватися необхідність самостійного публічного оголошення членами колегіального органу місцевого самоврядування про наявність конфлікту інтересів під час засідання ради, на якому розглядається відповідне питання відповідно до статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Про що їм варто нагадати на початку засідання і надати можливість повідомити про це.

При проведенні дистанційного засідання необхідно забезпечити можливість самостійного публічного оголошення членами колегіального органу місцевого самоврядування про наявність конфлікту інтересів з питань, що розглядаються.

Відповідно до частини сімнадцятої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сесії ради проводяться гласно із забезпеченням права кожного бути присутнім на них, крім випадків, передбачених законодавством. Порядок доступу до засідань визначається радою відповідно до закону. Вказана вимога

для дистанційних засідань підпунктом 5 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконується шляхом забезпечення відкритого доступу до трансляції дистанційного засідання місцевої ради.

1.7. Протоколи та рішення

Відповідно до частини шістнадцятої статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», протоколи сесій сільської, селищної, міської ради, прийняті нею рішення підписуються особисто сільським, селищним, міським головою, районної у місті, районної, обласної ради – головою відповідної ради, у разі їх відсутності – відповідно секретарем сільської, селищної, міської ради, відповідно заступником голови районної у місті, районної ради чи першим заступником, заступником голови обласної ради, а у випадку, передбаченому частинами сьомою та восьмою цієї статті, – депутатом ради, який за дорученням депутатів головував на її засіданні. Ця норма виконується у звичайному порядку.

Підпунктом 5 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» для дистанційних засідань передбачено додаткову особливість – відео або аудіо запис дистанційного засідання є невід'ємною частиною протоколу засідання.

1.8. Дистанційні засідання постійних комісій ради та виконкомів

Порядок дистанційних засідань постійних комісій ради та виконкомів не має важливих відмінностей від таких засідань місцевих рад. Варто зауважити, що їх проведення є простішим в організації із-за меншої чисельності учасників. Такі дистанційні засідання також проводяться відповідно до тимчасово порядку проведення дистанційних засідань до внесення змін у положення у регламент ради, положення про постійні комісії, регламент виконкому.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАСІДАНЬ КОЛЕГІАЛЬНИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.1. Загальні питання

З огляду на відсутність практики проведення дистанційних засідань дуже велику роль відіграють організаційні заходи, які передуватимуть таким засіданням, а також забезпечуватимуть їх проведення.

Перше питання, на яке потрібно дати відповідь, це необхідність невідкладного розгляду питань та наявність технічної можливості проведення дистанційних засідань.

Так, під час карантину колегіальні органи місцевого самоврядування, виходячи із місцевих умов, можуть проводити:

- засідання, які потребують фізичної присутності членів такого колегіального органу та запрошених осіб, із максимальним дотриманням протиепідеміологічних заходів (використання засобів захисту та дезінфекції, проведення засідань на відкритому повітрі або у великому добре вентиляваному приміщенні, дотримання безпечної відстані, створення умов для трансляції засідання для інших зацікавлених осіб, які самоізолювалися тощо);
- засідання в режимі відеоконференції або аудіоконференції (дистанційне засідання).

Проведення першого виду засідань більше підходить для колегіальних органів з відносно невеликою чисельністю членів, відсутністю складної епідеміологічної ситуації, здатністю забезпечити безпечну явку членів таких органів на засідання та повернення з нього.

У разі, якщо проведення засідань першого виду є вкрай складним, небезпечним або неможливим, доцільно проводити дистанційні засідання.

2.2. Технічне забезпечення проведення дистанційних засідань

Для проведення дистанційних засідань необхідно:

1. визначитися із форматом його проведення: відеоконференція або аудіоконференція;
2. визначити фахівців, які можуть забезпечити виконання такого завдання;
3. перевірити наявність належної комп'ютерної техніки та каналів зв'язку;
4. обрати належне програмне забезпечення;
5. забезпечити його встановлення, налаштування, тестування.

Програмне забезпечення повинно відповідати таким основним вимогам:

- одночасне підключення всіх членів колегіального органу, запрошених.
- можливість запису дистанційного засідання;
- можливість трансляції засідання в Інтернет;
- можливість головуючого надавати слово.

Наразі на ринку наявні багато видів програмного забезпечення, які передбачають проведення відеоконференцій, вебінарів, аудіоконференцій. Обрання певного програмного забезпечення потребує фахової консультації із врахуванням наявних технічних умов та можливостей, вимог до функціональності.

Очевидно, що аудіоконференції є менш зручними для сприйняття і їх використання більш доцільне під час засідань з невеликою кількістю учасників або при розгляді питань, які не потребують значного обговорення.

2.3. Підготовчі заходи

Для забезпечення проведення дистанційних засідань необхідно вжити низку підготовчих заходів:

- оновити дані про офіційні електронні адреси та облікові записи, телефонні номери, наявні пристрої (смартфони, комп'ютери, планшети та їх операційні системи) членів колегіального органу та запрошених осіб; у разі їх відсутності вирішити питання забезпечення їх такими пристроями на час роботи з проектами рішень та участі у дистанційному засіданні;

- забезпечити встановлення та налаштування програмного забезпечення на смартфонах, планшетах та комп'ютерах членів колегіального органу;
- створити облікові записи, що дозволяють ідентифікувати особу у загальноприйнятний спосіб;
- створити або перевірити групу у месенджері, доступному для всіх депутатів з їх смартфонів (для оперативного поширення інформації та можливості оперативно обмінюватися інформацією з усіма учасниками);
- провести роз'яснення, тренування, у разі потреби, підготувати покрокові інструкції окремо для голови, окремо для депутатів, окремо для посадових осіб, що забезпечують проведення засідання;
- забезпечити трансляцію ходу дистанційного засідання через мережу Інтернет та своєчасне оприлюднення інформації про таку можливість;
- забезпечити запис ходу дистанційного засідання та його протоколювання;
- забезпечити своєчасне поширення проектів порядку денного, рішень та супровідних матеріалів на офіційні електронні поштові адреси.

2.4. Проведення дистанційних засідань

Ідентифікація учасників дистанційних засідань.

Важливою умовою повноважності пленарних засідань ради є участь більше половини депутатів від загального складу ради. Тобто відповідна кількість депутатів повинна бути одночасно приєднана до відеоконференції або аудіоконференції і мати можливість взаємодіяти із іншими депутатами. Для цього повинна бути забезпечена їх ідентифікація.

Для відеоконференції є важливою можливістю зорової ідентифікації всіх учасників засідання. Тобто вони повинні бути постійно присутні на відео, їх зображення повинно бути достатньо якісним. Якщо ця умова не дотримується, то повноважність дистанційного засідання може бути поставлена під сумнів.

Для аудіоконференції є важливою можливістю голосової ідентифікації всіх учасників засідання при оголошенні ними про свою присутність під час реєстрації, під час їх виступів, при оголошенні ними своєї позиції під час голосування. Доцільно передбачити обов'язковість щоразу під час виступу оголошувати своє прізвище, ім'я, по батькові для уникнення двозначностей при протоколюванні та встановленні результатів голосування.

Особа учасника додатково перевіряється через використання раніше підтверджених способів ідентифікації: електронний підпис, використання підтвердженого облікового запису, номеру телефону тощо.

Забезпечення проведення дистанційного засідання.

З огляду на незвичність дистанційних засідань для їх успішності важливим є наявність покрокових інструкцій окремо для голови, окремо для депутатів, окремо для посадових осіб, що забезпечують проведення засідання. Під час дистанційного засідання відповідні посадові особи повинні бути готові оперативно надавати консультації учасникам засідання при виникненні у них проблем із відповідним програмним забезпеченням.

Обговорення.

Важливою умовою успішності дистанційного засідання є дотримання права депутатів на висловлення своєї позиції та внесення пропозицій. Для цього необхідно забезпечити загального для всіх учасників дистанційного засідання каналу зв'язку для запису на виступ та надсилання письмових документів.

Голосування.

Найпростішими способами встановлення результатів голосування:

- під час відеоконференції є голосування шляхом підняття рук;
- під час аудіоконференції почергового в алфавітному порядку голосового оголошення кожним депутатом свого прізвища, ім'я, по батькові та своєї позиції: за, проти, утримався.

За наявності технічних можливостей голосування може бути реалізовано шляхом інструментів, вбудованих в програмне забезпечення, або додаткових програмних інструментів.

Під час відеоконференції є бажаним відразу після фіксування результатів поіменного голосування продемонструвати відповідний список учасникам засідання для уникнення непорозумінь та неправильного врахування голосу.

Відкрита трансляція та запис дистанційного засідання.

Відкрита трансляція та запис дистанційного засідання є обов'язковими умовами їх проведення.

При відеоконференції необхідно транслювати та записувати електронними засобами:

- дії головуючого, інших осіб, які виступають, документи, презентації, які вони демонструють;
- дії всіх присутніх на дистанційному засіданні осіб під час голосування, запису на виступ.

При аудіоконференції необхідно транслювати та записувати електронними засобами лише голос осіб, які виступають на засіданні або оголошують свою позицію під час голосування.

Записи дистанційних засідань є додатками до протоколів дистанційних засідань.

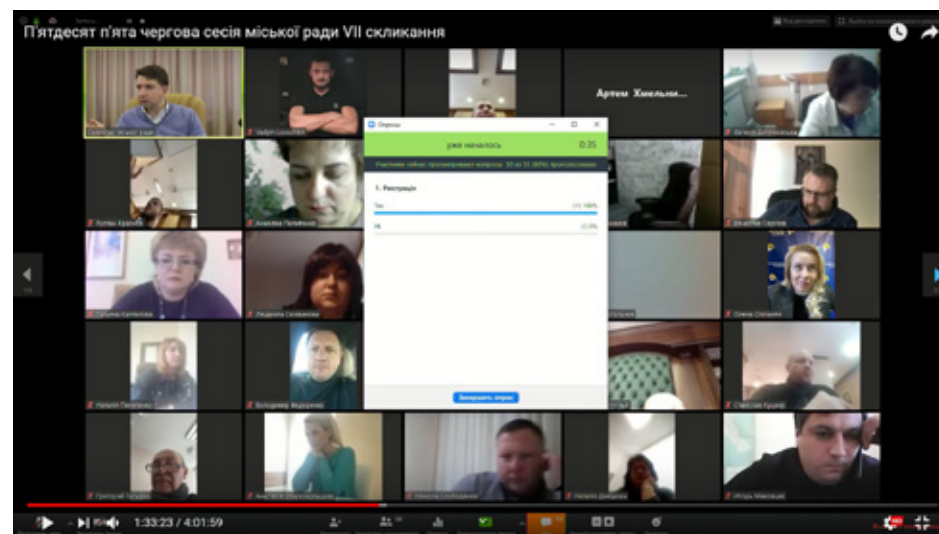
Приклади дистанційних засідань.

Наразі відсутні приклади проведених дистанційних засідань до набрання чинності 2 квітня 2020 року пункту 44 розділу 1 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30 березня 2020 року №540-ІХ.

Проте є важливим перший досвід Дніпровської міської ради, яка 25 березня 2020 року спочатку провела звичайне засідання, де затвердила порядок денний і прийняла рішення №2/55 від 25 березня 2020 року «Про внесення змін до Регламенту Дніпровської міської ради VII скликання». Цим рішенням було передбачено проведення дистанційних засідань. Вказане рішення доступне на сайті міської ради. Потім міська рада після перерви провела дистанційне засідання в режимі відеоконференції. Відеозапис на YouTube доступний за посиланням <https://youtu.be/u2xP6LHilLw>.

Дніпровська міська рада засідає у дворі через епідемію.
Джерело: gorsovnet.com.ua

YouTube трансляція дистанційного засідання, яке проводилося через відеоконференцію Zoom у момент голосування.

ДОДАТОК

ЗРАЗОК ТИМЧАСОВОГО ПОРЯДКУ / ЗМІН ДО РЕГЛАМЕНТУ МІСЬКОЇ РАДИ

Організація та проведення пленарних засідань міської ради в період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)

1. В період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), пленарні засідання міської ради можуть проводитися дистанційно в режимі відеоконференції (дистанційні засідання), крім питань, що потребують таємного голосування.
2. Рішення про проведення дистанційного засідання приймає міський голова. Таке рішення доводиться до відома депутатів і населення через офіційний веб-сайт міської ради не пізніше як за 24 години до його початку із зазначенням порядку денного та порядку відкритого доступу до трансляції дистанційного засідання місцевої ради.
3. Одночасно з оприлюдненням рішення про дистанційне засідання міської ради таке рішення та проекти рішень міської ради із супровідними документами направляються всім депутатам міської ради на їх офіційні електронні адреси, оприлюднюються на офіційному сайті міської ради.
 - Проекти рішень міської ради із супровідними документами готуються, надсилаються на ознайомлення та розглядаються з урахуванням підпункту 6 пункту 11-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», що передбачає непоширення на такі акти вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», частини третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Вибір програмного забезпечення для дистанційного засідання та організація проведення дистанційного засідання покладається на секретаря ради.
5. У дистанційному засіданні міської ради беруть участь міський голова, секретар ради, депутати міської ради та інші особи, присутність яких визнана міським головою, міською радою необхідною.
6. До порядку денного дистанційного засідання можуть включатися виключно питання:
 - невідкладного внесення змін до місцевого бюджету;
 - невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
 - якнайшвидшої ліквідації особливо тяжких надзвичайних ситуацій, спричинених епідеміями та пандеміями;
 - реалізації повноважень, пов'язаних з вказаними обставинами;
 - процедурні питання.
7. Реєстрація, виступи, голосування депутатів міської ради здійснюється після ідентифікації їх особи під час відеозв'язку.
8. Пропозиції, будь-які документи депутатів міської ради, для їх використання на дистанційному засіданні, повинні своєчасно надсилатися лише з їх офіційної електронної пошти або оголошуватися під час виступів на дистанційному засіданні.
9. Запис на виступ здійснюється або шляхом попереднього письмового повідомлення секретаря ради або під час дистанційного засідання шляхом підняття руки на пропозицію міського голови записатися на виступ.
10. Голосування здійснюється шляхом підняття руки після оголошення міським головою відповідного варіанта «ЗА», «ПРОТИ», «УТРИМАВСЯ». Депутат повинен тримати руку до того часу, поки триває підрахунок голосів. Депутати, які не підняли руки під час голосування, зазначаються як такі, що не голосували.

11. Під час проведення дистанційного засідання забезпечується його трансляція через відеохостинг YouTube. Результати поіменного голосування на дистанційному засіданні, рішення міської ради, прийняті на дистанційному засіданні, протокол дистанційного засідання оприлюднюються у порядку, встановленому законодавством України.
12. Під час дистанційного засідання здійснюється його відеозапис.
13. Інші питання, пов'язані із проведенням дистанційних засідань, регулюються регламентом міської ради (іншими положеннями регламенту міської ради).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Міжнародний республіканський інститут

Спортивна площа 3-В, 2 під'їзд, 8 поверх

Київ, 01601, Україна

iriukraine@iri.org | www.IRI.org.ua